

რედაქცია

მელიქონოვის ქუჩაზე, პეტრე ჩაიგეშვილის სახ-
ლებში.

ხელის-მოწერა

რედაქციაში და სხ. მელიქონოვის სტამბაში.
ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Тифлисѣ. ВЪ
редакцію газеты „Дროება“.

გაზეთის ღირებულება

წელიწადში— 8 მან., ნახევარ წელიწადში—
4 მან. და 50 კაპ., თვეში— 1 მან.
ცალკე ნომერი— ერთი შუბრი.

დროება

ბაგოდის კვირკობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით

განცხადება

მიიღება ქართულს, რუსულს, სერბულს, უკრაინულს
ცუხულს ენებზე.

განცხადების ღირებულება

დიდი ასობით, ასობე— 1 კაპ., ასობითადაც, სტრიქონზე— 8 კაპ., ციკროთი, სტრიქ.— 5 კაპ.
და პეტიტით— 4 კაპ.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გასწორებს
და შეამოკლებს გამოგზავნილ სტატიებსა.
დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

„დროების“ რედაქცია სთხოვს
თავის აბონტებს და ხელის-მოწ-
მარებს, რომ, რადგან ეს წელი-
წადი თავდება და მალე ახალი,
მომავალი წლის ხელის-მოწმარა
უნდა გაიგებოდნენ, ამის გამო
სთხოვდებიან გაზეთის ფული.
მისათვის არ გამოგზავნიან, რაც
შეიძლება მალე გამოგზავნიან.

ორი თვის ხელის-მოწმარა

„დროებაზე“

მიიღება თფილისში— გაზეთის რედაქ-
ციაში (მელიქონოვის ქუჩაზე, ჩაი-
გეშვილის სახლებში, № 6); გარეშე
ქალაქებში— „დროების“ აგენტებთან.
ფასი ორი თვის გაზეთისა ე.
ი. 1 ნომბრადამ მომავალი წლის
1 იანვრამდე— 2 მან თი. მთელი
წლის სრული ნომრები მხოლოდ რამ-
დენიმე დარჩენილი, — დირს— 8 მან.,
ნახევარის წლის— 4 მან. და 50 კაპ.,
ერთის თვისა— 1 მან.

საქართველო

დღიური

„მართველობის მომხმეში“ და-
ბეჭდილია ხელმწიფე იმპერატორის
სიტყვა, რომელიც იმას გასულ 29
ოქტომბერს უთქვამს მთავრის თა-
ვად-წაშრობისა და ამ ქალაქის
წარმომადგენელთათვის. მოგვეყვს ეს
შედეგის სიტყვა:

„მე დღობთ, უფრო, იმ გრძო-
ბისათვის, რომლის ჩემდამი გამოც-
ხადება თქვენ ინტერესობდა და
პოლიტიკურ გარემოებთა გამო. ეს
პოლიტიკური გარემოებანი ახლა
უფრო გამოაშკარავენ, და ამიტო-
მაც მე მზათა ვარ თქვენად არსის
სიაშოვნებით მივიღო.“

„თქვენ უკვე იცით, რომ ო. მ-
ლოთი დამორჩილა ჩემს მოთხოვ-
ნილებას შესახებ მისა, რომ დაუბ-
რკობდებოდა დროებით მორიგება
მომხმარებელს და მოსპობთ უნაყოფო
ქოტა სერბიასა და ჩერნოგორიაში.
ჩერნოგორიელებმა, როგორც ყო-
ველთვის, ახლაც, ამ უსწორო ბრძო-
ლაში, ნამდვილ გმირებად გამოიჩი-
ნეს თავი; სამწუხაროთ, ამისივე თქმა
სერბიელებზედაც არ შეიძლება, თუმ-
ცა იმათ შორის იყენებ ბევრი ჩვენი
ელორტერებიც, რომელთაც სლო-
ვიანების საქმისათვის თავიანთი თა-
ვი შესწირეს.“

„მე ვიცი, რომ ჩემთან ერთად
მთელი რუსეთი იღებს მხურვალე
მონაწილეობას იმ ჩვენ სარწმუნო-
ებითა და შთამომავლობით მოძების
წვალებაში, მაგრამ ქვეყნის ინ-
ტერესები რუსეთისა ჩემთვის ყველა-
ზე უფრო ძვირფასია და მსურს, რომ
უკანასკნელ ხარისხამდე დავიცვა
ძვირფასი რუსის სისხლი.“

„აი ამისთვის ესცილიობდი და
ესცილიობ, რომ მშვიდობიანად მი-
ვალწიო იმ ქრისტიანთა მდგომარე-
ობის გაუმჯობესებას, რომელნიც
ბალკანის ნახევარ-კუნძულზედ სახ-
ლობენ; ამ დღებში დაიწყება მო-
ლაპარაკება მეოროპის უმთავრეს ექვს
სახელმწიფოს წარმომადგენელთ შო-
რის სტამბოლს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„დარწმუნებული ვარ აგრეთვე,
რომ მოსკოვი, როგორც ყოველ-
თვის, ახლაც მაგალითს უჩვენებს.
შეგვეწიოს ღმერთი ამ ჩვენი წმინ-
და მოვალეობის აღსრულებაში!“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

ახლა, ამ ომიანობის მოლოდინმა
სულ დააფთხო; ვინ იცის, რა ხმები
არ გაეარდნილა ქალაქში და რაებს
არ ლაპარაკობდნ. მართმა სომეხმა,
სხვათა შორის, გულის ფანჯალით
გვიანბო, რომ ქარში ორასი ათასი
ოსმალის ჯარი არის მომდგარი და
ამათში ოც-და-ათი ათასი ჩერქეზები
არიანო.

რად თქმა უნდა, რომ ბევრი ამ
ხმებთან განზრახვადებულია; დაწი-
ნებული ხალხის თვისება ის არი, რომ
ბუზის-ოდენას სპილოდ აქცევს...
* * *

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

„მსურს, რომ ჩვენ საზოგადო
თანხმობით გავეთავიებინოთ ეს საქ-
მე; მაგრამ, თუ ეს თანხმობა არ მოხდა
და თუ მე დავინახე, რომ ჩვენ ამ
გზით ვერ შევასრულეთ ის, რის
მოთხოვნის უფლება გვაქვს ოსმა-
ლეთისგან, მაშინ მე მტკიცე განზ-
რახვა მქვს ჩემებურად ვიმოქმედო
და დარწმუნებულიცა ვარ, რომ ამ
შემთხვევაში მთელი რუსეთი ჩემს
მოწოდებას მოჰყვება, როდესაც ამას
მე საჭიროდ დავინახავ და როდესაც
რუსეთის სახელი ამას მოითხოვს.“

ჩვენ მივიღეთ მხურვალედამ შე-
მდეგი წერილი:

„წარსული სექტემბრის რეკლამის-
მშობლობა დღეს ბახვის სასოფლო
შკოლის სახლში წარმოადგინეს უფ-
მ. წერეთლის კომედია „ჯიბრი“. სხვა
და სხვა მიხედვების გამო, წარ-
მოდგენა საღამოს არ მოხერხდა და
გაიმართა შუადღისას.“

„მოთამაშეთა მეტი წილი, სცენა
და მისი მოწყობილება საჩქაროთ
მომზადებულნი იყენენ; წარმოდგენის
გამართვაც ცოტა ვისმეს შეეცყო,
ამისათვის მაყურებლებს და შემოსა-
ვალს ცოტას მოველოდით.“

„თუ რამე ცოტა შემოსავალი
ხარჯს დარჩებოდა, ის დანიშნული
იყო აქაური შკოლის ბიბლიოთეკის
სასარგებლოდ; სულ შემოვიდა 14 მან.
ხარჯს გარდა დარჩა— 12 მანეთი.—
ამ ფულებიდან 2 მან. და 25 კაპ.
კრდეც გაიგზავნა პედალოლოგიურ
წილის „ს. ხალხი შკოლის“ (Ha-
родная Школа) რედაქციაში ამ ქურ-
ნალის გამოსაწერათ. დანარჩენი ფუ-
ლებით მომავალი წლისათვის მთე-
ლი წლით გამოიწერება იგივე ქურ-
ნალი და ერთი-ორი პედალოლოგიური
წილიც.“

„მა წარმოდგენა ამ სოფელში პირ-
ველი იყო, მთელი ბურის—სოფ-
ლებში—მეორე.“

„მეტი წილი მოთამაშეთაგან (აქ-
ტორები) ბურის სასოფლო შკო-
ლების მასწავლებლები იყენენ. ბევრს
მათგანს რიგიანი სცენა არც კი ენა-
ხათ არაოდეს, მაგრამ მათი თამაში
იგრე მოხერხებულად და დაწყობი-
ლად მიდიოდა, რომ გვერებოდათ
გამოცდილი მოთამაშენი ასრულე-
ბენო.— მანსაკუთრებით ხელოვნუ-
რათ შეასრულა დილევარდისას რო-
ლი ერთმა 14 წლის პატარა ქალმა,
რომელსაც არცარაოდეს სცენა უნა-
ხავს, არც გაუგონია რა სცენაზე და
რიგიან თამაშობაზე.“

„მსეც ახალი დამტკიცება იმისა,
რომ ჩვენებს სცენის ნიჭი დიდი აქვს.“

„იმედი ვიქონიოთ, რომ გურუ-
ლები სხვა ჩვენებურებს არ მიბადვენ
ამ შეპოვნევაში: მათსავეთ გაუხსნე-
ლად, უსარგებლოდ არ დასტოვებენ
ამ ნიჭიერს და ვე წარმოდგენა მეო-
რე და უკანასკნელი არ იქნება აქა-
ურ სოფლებში.“

„შეველია, აქაური სცენის-მო-
ყვარენი იმას არ მიხედვენ, რომ დი-
დი შემოსავალი არ მოეღოს აქაურ
წარმოდგენებს, არამედ დანახვენ
თავიანთ შრომაში უფრო ღრმა და
ნამდვილ სასარგებლო მხარეს.“

საბაჟო

მრ ასოს ძველ დაბალულს—უ. დ. რ—ს *

(დასასრული)

IX

ჩვენ მოვიხსენებთ ზევით, რომ მოსამზადებელი კლასი უნდა გაეხსნა სამღვდლოებას ახალი წესდების ძალით; გახსნა ეს კლასი ამათ თავის დროზედ? ამას გარდა სხვა რა შემწობა უნდა მიეცა სამღვდლოებას სასწავლებლისთვის და რა მისცა იმან 1867—1875-მდის? ახალი წესდების ძალით, შტატით დადებული ჯამაგირები მასწავლებლებისთვის უნდა მისცემოდოთ საქართველოს საეკლესიო ხაზინიდან, ხოლო დანაშთენი ხარჯი, რაც კი დასჭირდებოდა სასწავლებელს, უნდა შეეწო საღვდლოებას სასწავლებლის ოქისას. საეკლესიო ხაზინა ყოველ წლობით უგზავნიდა და უგზავნის გადაჭრილს ფულს. მაგრამ სამღვდლოება კი ძრიელ გულ-გრილად ეკიდებოდა თავის მოვალეობას.

ჩვენმა სამღვდლოებამ ვერ ახსნა თავის მოვალეობა და უფლება სასწავლებლის საქმეებში, ანუ უკეთ—თავისებურად ახსნა ესენი: მღვდლებს ეგონათ, თუ ჩვენ ესა შევსწირეთ რამე, საშვილი შეიღოდ დაგვედებოდა ხარჯი, როგორც გვცხსაო (ეს ეითომ ამათი პატიოსნების დამცირება იქნებოდა), და თუ უარი ესთქეთ, ან თეთონ მთავრობა მიიღებოდა ყველა ხარჯს და ან ჯამაგირს დაგვიწინებენ, რომ ამისთანა ხარჯი ვიხადოთო. ამათ ერთს თავიანთ ყრილობის განჩინებაში (1872 წ.) კიდევ აქვს ნათხოვნი, რომ მთავრობას საწავლებლის ცვლილების შემდეგ არ დაეკეტა პირველი და მეორე კლასები, მაგრამ ამათი თხოვნა მხოლოდ ქალაქებზედ დარჩა. მეორე კრებაში (1873 წ.) ამათ გადასწყვიტეს: მანამდის ჩვენ არაფერი შევსწიროთ თელავის სასულიერო სასწავლებლის სასარგებლოდ, ვიდრემდის ჩვენ ჯამაგირს არ დავგინიშენო (განჩინება ყრილობი 15 ოქტომბერს 1873 წ., მუხ. 1).

ზოფიერთი ყრილობის განჩინებით ვითომც იმათ უნდა შემოეწირათ სასწავლებლის სასარგებლოდ ხან ათათი შური თეთოყული ეკლესიის კრებულადგან, ხან ხუთხუთი მანეთი, მაგრამ ეს შემოწირულობა ცარიელ სიტყვებად დარჩინეს.

მავე უნდა ესთქეთ იმათ შემოწირულობაზედ ეკლესიის ფულიდგან. საღვდლოებას, როგორცა ჩანს სასწავლებლის საქმეებზედ, 1867—1875-დის შემოუტანია ფული სასწავლებლის სასარგებლოდ 15 მანეთი! მანა ამ ფულით ვერ დააკმაყოფილებდა ადგილობრივი მთავრობა ყველა სასწავლებლის საჭიროებას? მანა ამისთანა შემწობით სამღვდლოების მხრით წინანდელი ზედახ ღველები ვერ შეიყენებენ სასწავლ ევლს წარმატებაში? აღნიშნულის ფულებით სამღვდლოებას უნდოდა მოსამზადებელი კლასიც გაეხსნა, დაეწესებინა პანსიონიც მოსწავლეთათვის ერთად საცხოვრებლად, აეშენებინა შესაფერი სახლიც სასწავლებლისთვის, რადგან ესლანდელი დაქცევათაც არა ღირს, ჰქონოდა საფათყოფო, ბიბლიოთეკა, შესაფერი სიბო და სიწმინდე ოთახებში, კლასებში და სასწავლებლის ეზოში! ამისთანა გულ-უხვ შეწირულობა

*) „დროება“, № 117.

წერილი რედაქტორთან

უფ. რედაქტორო! 1873 წელსა, ჩვენში მოვიდა მიწის-მზომელი უფ. ალ. ს. სემიგალოვი; დადგა ოთხი თვე მეტი სოფელს ხიდისთავში, სადაც სცხოვრებენ ორას კომლამდე აზნაურნი, სამღვდლონი და გლეხნი მამულეების მებატონენი, და აქვთ ამავე სოფელში სხვათაც გორგლებს ბევრი ვენახები და სახნავე მიწები.

უ. სემიგალოვმა როგორც დაიწყო საქმი და გაათავა, ის მერეც ითქმის;—ესლაკი ამას ვიტყვი, რომ „პოლციის ჟურნალის“ პირების მიცემის დროს და უცხო პირთაგან უ. სემიგალოვმა შეკრიბა ფულები ხიდისთავის სოფლის შკოლის სასარგებლოდ.

დაიწყო გაკეთება სოფლის შემწობით; მოუმატა მხოლოდ ერთი შეგირდების დასახლოში სტოლი, კარწინ პატარა ბუტკა ნაჩუქარის ფიცრისა, პოლი გასწორებინა ერთს ოთახში და აპყარა მრთელ სახლის ბანს ყავარი გამოსაცვლელად, ყავარი დარჩა დაუხურავი ნახევარზე ბანს და ბევრი სხვაც გასაკეთებელი.

იმისი დახარჯული ფული შკოლაზე სულ იქნება ხუთი თუმანი, ცოტა მეტი თუ ნაკლები; დანარჩენის ანგარიში აქამომდე აღარა ვცით-რა.

შკოლა შეიქნა თავ-დაუხურავი, აღარც შეგირდები დადიან; მას აქვთ არის გაუქმებული შეგირდებისთვის და ინგრევა სოფლისგან ნასყიდი ოთხმოც თუმნათ ზემოხსენებული შკოლის სახლი.

მხლა, თქვენი პატივცემული გაზეთის საშუალობით, უფ. რედაქტორო, ვთხოვთ უფ. სემიგალოვს: ან დაგვიბრუნოს დანარჩენი შეკრებული ფულები, რომ სოფელმა გააკეთოს შკოლის სახლი, ანუ თითონვე, როგორც დგვირდა, შეგვისრულოს სიტყვა, ე. ი. იმისგან შეკრებულის ფულებითა გააკეთოს შკოლა და დროებით მცირე ჯამაგირი მისცეს შეგირდების ოსტატს პარიჭოვს.

ხიდისთაველი

„დროების“ კორექსიონდენსია

სამურზაჟანო, ოქტობრის 20-ს. „დროების“ მე-96 ნომერში იყო დაბეჭდილი შენიშვნა სამურზაჟანოს ერთ ცრუ-მორწმუნეობის გავრცელებაზე. ამ საქმის თაობაზე აი რა მოხდა შემდეგ:

ხალხმა წარადგინა მთავრობასთან თხოვნა, რომ მთავრობის ნებართვით მოეხდინათ ამ გვარი უწესო „მენტრების“ გამოყენა. მთავრობამ მიიღო ამ გვარი ხალხის მხრით უწესობაზედ ყოველნაირი ღონისძიებ, რომ მოსპობილიყო ეს მავნებელი ცრუ-მორწმუნეობა.

სამურზაჟანოს უჩასტკის უფროსმა დაიარა უკლისად ყველა სოფლები და გამოუცხადა ხალხს: ეს ტყუილიაო. მაგრამ ვინდა დაიჯერა და გაიგონა? დაიწყეს ერთის ხმით ყვირილი: უნ-

და გამოვიყენათო! შემდეგ უჩასტკის უფროსმა თითოეული საზოგადოების გამოუცხადა: რაიმე სასწავლებელი მიხეენეთო იმ პირებისაგანო, რომ მათ ნამდვილად შეუძლიანთ მგლის შეკაზმა და მათე სეირნობა? მაგრამ ამ „მენტრების“ ერთმა სთქვა: აქ ხალხში არ შეგვძლიან, რომ გ. ჩვენოთო და თქვენ სადაც ხართ, იქ წარმოვადგენთო.

უჩასტკის უფროსმა უბანა ყველა საზოგადოების მამასახლისებს კაცების და ქალების შეკრება დ. მ. ქუმში, სადაც თითონ ცხოვრობს. დანიშნულს დროზე ყველანი შეიკრიბენ. საშინელი ამბავი იყო, როცა ისინი დიდს მხიარულებით მიდიოდნენ მ. ქუმში. ბზაზე ლაპარაკობდნენ: „ღღეს სამურზაჟანო მოინათლებო, ეშმაკები გამოვლენ და გაიწმინდება ქვეყანაო.“ უჩასტკის უფროსმა გამოაცხადა: აბა გამოვიყენებთ თქვენი „მენტრებიო“ და სასწავლებელი გვიჩვენეთო! დაეთანხმნენ: გამოვიყენებთ, ორი ახალგაზდა ქალი, ორი ქარ-შვილიანი და ორიც გლახა გლეხი. ამ ექვს პირებმა მოაზრდნეს ცალკე რაღაც რჩევა გაუგებარი მოძრაობით და ს. ქვეს კულებს გამოეიტნოთ. უფროსი დაეთანხმა, კული გამოაჩინეთო; მოითხოვეს თბილი წყალი ამ „მენტრებმა“ და მასთან დიდი ქვაბი (კარდალი). მოუტანეს. მრთ უსირცხვილო მოხუცს დედაკაცმა ტანი-სამოსის გახდა მოინდომა და ამ დიდ შეკრებულებაში ქვაბში ჩაეწვებო. მაგრამ პრისტაჟმა არ მისცა ნება; გლეხთაგან ერთმა და ერთმა გამოიტანეთო კული და როგორც გინდათ, ისრე მოიქცეთ ამ ხალხშიო; ერთი თითქმის 40 წლის გლეხი ჩაიდა წყალში, იგორვა ქვაბში იქით-აქეთ, მარა ვერაფერი ვერ გამოიტანა.

უფროსმა ყველას შეახედვიან, რომ არაფერი არ შეუძლიანთ და ტყუილათ ხალხს ატყუებდნენ.

მერე სთქვეს: ველარ წარმოვადგენთ აქ ხალხშიო; ბოლოს ითხოვეს ს. ბედიში ერთი ძროხა არისო და იმას ჩვენ გული გამოუტამეთო და ნაბადი ჩაუდევითო. უფროსმა გასცა განკარგულება და იმ წმსვე ყაზახი-რუსები გაგზავნა და ის ძროხა მოაყენინა სოფლიდამ, და კიდევ სთქვა: თუ ნაბადი იქნება იმ ძროხაში გულის მაგიერად, მე გარდევინდის ფასსაო და თუ ნაბადი ველარ გამოიტანეთ, მაშინ ორ წალ ფასს გარდაგახდევინებთო, რომ ძროხის პატრონი დავაკმაყოფილო.

როცა მოვიყენეს ეს ძროხა, ყველას თან-დასწოებით დაკლეს, უყურებდნენ, რასაკვირველია, შეკრებილნი თავად-აზნაურნი და გლეხებიც; თითქმის ქალებიც არ აკლდნენ; მაგრამ, რასაკვირველია, ნახეს ნამდვილი გული ძროხისა და არა ნაბადი „მენტრებისაგან“ ჩადებული.

მიუბრუნდა უჩასტკის უფროსი ხალხს და უთხრა: სირცხვილი არ არისო, რომ ამ ნაირს ცრუ-მორწმუნეებს უჯერებთო, გაგონდებათ

ძველი მაჰმადიური რწმუნებებიო და თავიანთ თავს ტყუილათ იტყუებთო, როდესაც სუყველაფერი ტყუილიაო.

შერცხვა ხალხს, მაგრამ რას იზამდნენ? ზოგიერთმა ჩაიბუტბუტ: „რუსები იყენენ და იმიტომ სასწავლებელი ქმნესო ჩვენ „მენტრებმაო.“

უფროსმა შეკრა მაგრათ ხალხის წინ ის ექესი პირი და გაგზავნა მ. ჩაქირის მახრის უფროსთან; ზოგი ურემზე და ზოგი ფხით გაათრის.

ახლა ამბობენ, რომ ზოგი ამათგანი გამოუშვიათ და ზოგს, მგონი, ფიცხლად დასჯიან.

ზაბისონია

უცხო ქვეყნები

მრის ამბავი. როგორც ღვეანდელ ჩვენს გაზეთში დაბეჭდილის ხელმწიფე იპატრონის სიტყვიდამა ნახეთ და სხვა გაზეთებდამაც სჩანს, კონჭერენცია მერობის ექესი სახელმწიფოს წარმომადგენელთა დანიშნულია მოსტანტინოპოლში. ინგლისის წარმომადგენელად ამ კონჭერენციაზე დანიშნულია მარკიზი სალის-ბჰურო, საფრანგეთის მხრით მადრიდელი ელჩი საფრანგეთისა გრაფი შოტარდი; დანარჩენს სახელმწიფოებსაც თავიანთი საელჩოების სახელო აგენტები დაუნიშნაეთ ამ კონჭერენციის წევრებად.

თითონ კონჭერენცია, რომელზედაც დამოკიდებული იქნება მსმალეთსა და სერბიელებს შუა მორიგება, ამ ნოებერში უნდა დაიწყოს თავის სხდომები და 20 ქრისტეშობის თვემდინ უნდა შეასრულოს თავის საქმი.

— ლენერალი ჩერნიაევი დაბრუნებულა ბრძოლის ველიდამ ბელგრადში და აქედამ მალე რუსეთში პირებს წამოსვლასაო. ბელგრადში იმასთან გამოცხადებულან იქ მისულ რუსის აფიცრები, რომელთათვისაც ლენერალს უთქვამს, რომ იმედი მაქვსო, როდესაც, ორი თვის შემდეგ, ხელახლად ატყდება ბრძოლა, მაშინ ყველანი აქ იქნებით და კიდევ იბრძოლებთ წმინდა სლავიანურ საქმისთვისაო.

ამერიკის რესპუბლიკა ნუ-იორკი

კიდამ მოსულმა დეპუტამ გვაცნობა, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატების რესპუბლიკის პრეზიდენტად ამოურჩევიან დემოკრატების (კონსერვატორების) კანდიდატი ტილდენი. ამ ამორჩევების დროს, როგორც ამბობენ, ამერიკაში საშინელი არეულობა და მოძრაობა ყოფილა და მძიმე ამბებს მოელოიანო.

იტალია. პორდინალის ანტონელის მაგიერად, რომის პაპს პიო მეცხრეა თავის სახელმწიფო სეკრეტრად ამოურჩევია შაპანიის ელჩი, რომში, კარდინალი სიმეონი.

ბის ბრალი იყო, რომ 1875 წლამდის არა ყოფილა არც ერთი ხსენებული საჭიროებათაგანი: ან საჭირო იყო სასწავლებლის წარმატებისთვის, რომ ესენი უფროდ ყოფილიყვნენ? მინც ამ საჭიროებების მოსაზრებელ კლიობს, განა ის ამით არა ცდილობს, სხვათა შორის, სასწავლებლის წარმატებულად რას იტყვი ამხელ, უ. დ. რ. მხლა ვგონებ, სცანი, თუ რა მდგომარეობაში დამხვდა მე თელვის სასწავლებელი ოკტომბერში 1875 წ. მხლა ჩამოათვარიელი, თუ რა არის გაკეთებული აღნიშნულ დროდგან სასწავლებელში? მაგრამ იქმნება შენ გინდა, რომ მე ჩამოვთვალო და თითოთი გაჩვენო, თუ რაც გაკეთებულა ჩემს ხელში?

შევალი დ. რ. როგორც ნაკლებად გეჩვენებს, ვგონებ ამის მოსაზრების საშუალებასაც, როდესაც სწერს, რომ კლასების შემდეგ ვითომ სასწავლებლები არ უხსნიან გაკეთებულს, ვინც ამაში საჭიროებს მოსწავლეთაგანი.

მე არ ვიცი რაზედ აფუძნებს თავის სიტყვებს უ. დ. რ. ამ შემთხვევაში. მე, როგორც ზედამხედველმა სასწავლებლისამ, არ ვიცი არც ერთი მაგალითი, რომ აქ ურს მასწავლებელთაგანს უარი ეთქვას მოსწავლეთაგანს კლასს გარეთ, თავისუფალ დროს. გაკვეთილის ახსნაზედ, თუ რომ კლასში იმათ ეს კარგათ ვერ გაიგეს. უ. დ. რ. — მ უნდა იცოდეს, რომ სიტყვას „გაკვეთილი“ ჩვენს სასწავლებელში ისეთი მნიშვნელობა აღარა აქვს, როგორადაც იქმნება იმას აგონდება უწინდელ დროდგან დარჩობილი, ე. ი. წაგონდგან ამოღებული რომელიმე ადგილი ფრჩხილისგანსით შემომ ჯნული. თუ ეს ჭეშმარიტება იმათ აქმდის რ იცის, მნელია მასთან ამ გვარ კითხვებზედ ლაპარაკი. ეს, როგორც ეტყობა, დარწმუნებულია იმ შემდგომ და პედალოლიკიდან გადაგდებულ აზრში, რომლითაც ზოგიერთს ჰგონია, რომ ყმაწვილებს მაშინ გაანათლებ, ასწავლი ჩქარა, თუ დილით ექვს საათიდგან მოყოლებული საღამოს ცხრა საათამდის დაყენებ თავზედ მასწავლებლები ასახებივით და აზვირბინე გაკვეთილები ყოველ დღეს. დ. რ. დარწმუნებულია, რომ ის ამისთანა ბეჯითობით ჩვენს, იმის სიტყვით, „დავარდნილს“ სასწავლებელს ერთის წლის განმავლობაში გადააკეთებდა იმგვარად, საიდგანაც დაწყობდნენ გამოსვლას ქართულ პატარაბი, პრისტოტილები და სხვ. და სხვ თუ ესე ჭეიქრობს, ჩანს პედალოლიკის ანბან სთვის ჯერ არ უსუნებია. ამისთანა ბეჯითობით, მე ვეჭვობ, შემატების მაგიერ უფრო ბევრს დაკლებდი მოსწავლეთს. მოიფიქრე ამათანავე რომ 18 სექტემბრამდის ამ 1876 წ. თელვის სასულიერო სასწავლებელში არა ყოფილა პანსიონი, არ უცხოვრათ ერთად მოსწავლეთს, სადაც შესაძლო ყოფილიყო სხვა და სხვა საშუალების ხმარება სასწავლებლის წარმატებისათვის. მაშასადამე ყოველ-დღე მათი შიკრებით მოშორებულის სასწავლებელზედ სადგომებიდგან იმ სარგებლობას მოუტანდით მოსწავლეთს. რომ დავაკარგებინებდით იმათთვის ძვირფას დროს, რომელსაც ისინი უამისოდ სასარგებლოდ მოიხმარებდნენ. სამი უცხოვის შესწავლაში ერთად სხვა საგნებთან, თავისუფალი დრო უნდა იყოს ისე განაწილებული, რომლისა არც ერთი ნაწილი არ იკარგებოდეს უქმად შორის ადგილებიდგან სიარუ-

ლის დროს სასწავლებელში. მსაჭირონდა მხედველობაში სასწავლებლის მთავრობას, რომ გარე მოსწავლეთების სახლებზედა და იქ მცხოვრებ მოსწავლეთებზედ მიაქცივა განსაკუთრებით ყურადღება მათის სადგომების გაყოფით რამდენსამე ნაწილად და მათის ჩაბარებით მასწავლებლებსადაც, რომელთაც უნდა ჰქონდეთ მოსწავლეთებზედ შენებური პოლიტიკური ყურადღება კი არა, არამედ იმისთანა, რომლითაც მოსწავლეთ თვით მოქმედებას ეძლეოდეს შესაფერი კეთილ განიერი ადგილი და მათი გარეგანი მოქმედება, მათ შეუნიშნავად, იყოს მიქცეული წინათვე დანიშნულს და გარდაწყვეტილ სასწავლებლის მიზანს.

XI

ხოლო რაც შეეხება ქალების ზვედნიებში სწავლებას, ამაში მე, როგორც ახლო მაყურებელი და გულთ და სულით მოსურნე ჩემის სასწავლებლის წარმატებისა, არა ვხედავ დამბარკოლებელ მიზეზს; წინააღმდეგ ამ გვარად საგნების დაყენებაში, როგორც არის ახლა, ვხედავ ნიშნებს წარმატებისას, სარგებლობისას. მცირე გავრცელებას მოანდომებს ეს აზრი. წარმოიდგინეთ, რომ ჩვენს სასწავლებელში რუსულის და ქართულის ენა აქვს აღებული ერთს მასწავლებელს. შენ, ვსთქვით, როგორც სასწავლებლის უფროსს, გსურს რუსული ენა განაძლიერო შენს სასწავლებელში; გინდა რომ სრული შრომა მსწავლებლისა მიაქციო მხოლოდ რუსულს ენაზედ და მით გაუადვილო როგორც მას; ვგონებ იმოსწავლეთებს ამ საგნის შესწავლა, რადგან აუხსნელად ცხადია ყველასთვის ის პედალოლიური ჭეშმარიტება, რომ მასწავლებელმა რაც უფრო ზედ-მიწვენით იცის თავისი საგანი თეორეტულად და პრაქტიკულად, იმდენად უფრო ხალისიანთაც ასწავლის და სარგებლიანთაც. ამ დროს გარემოებამ მოიტანა ისე, რომ შეიძლება ზეპირე აღნიშნული რუსულისა და ქართულის მასწავლებელი განათავისუფლოს ქართული ენის მასწავლებლობისაგან და იმის სამაგიეროდ მიანდოს ანუ მიუმართოს რუსული ენის გაკვეთილები. ზარალში იქმნება სასწავლებელი ამ გვარის განკარგულებით, თუ მოგებაში, თუგინდ რომ მასწავლებელი ერთსა და იმავე საგანს კითხულობდეს ორს სხვა და სხვა (ქალების და ვაჟების) სასწავლებელში? თუმცა შენი პასუხი, უ. დ. რ., ამ კითხვებზედ არ ვიცი, მაგრამ საგანი ისე ცხადია, რომ საჭიროდ არა ერაცხება ამაზედ კიდევ გაუადვილო საუბარი, რადგან უიმისოთაც ჩემი პასუხი ჩემს უნებურად გძელდება.

ნამდვილად ესე გახლავთ დაყენებული სქმე თელვის სასულიერო სასწავლებელში და აქაუროსავე ქალების სასწავლებელში. შენ იქმნება ისიც არ იცოდე, რომ სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელს კანონით ნება აქვს შტატით დადებულს გაკვეთილებს გარდა (12 არის დადებული შტატით) აიღოს კიდევ სხვა საგნიდგან ამაზედ მეტი (§ 68 Уст. Дух. Учл.) შესაფერის ჯილდოთი. ამ უფლებას წარმოადგენილს შემთხვევაში არ ვიცი, რომელი ზედამხედველი ანუ პედალოლი ეცდება მოაკლოს, როდესაც ჩემი მასწავლებლები მხოლოდ შტატით დადებულს ჯამაგირს იღებენ და როდესაც ადგილობრივი სამღვდლოება იმათ ჯამაგირებს არას უმატებს წინააღმდეგ მოყვანილის § 68 შენიშ-

ენისა, მატერიალური გაუზრუნველობა მასწავლებლისა შენ პედალოლიურს გონებას უბრალო საქმე ჰგონია; იქნება შენის აზრით პედალოლებს ჰყოფნოდეთ კაცობრიობის სიყვარული და მისი განათლებისთვის შრომა. იქნება, მაგალითს ჯერ შენ გეჩვენებ, რადგან ჩვენთვის ლიტონიტყვებს არაფერი მნიშვნელობა აქვსთ ამ შემთხვევაში.

შაზრო ხმებად-ღა შეიძლება ჩვეთვალთ შემდგომი მისი კორრესპონდენციის დამაბოლოებელი სიტყვები:

„იიც ძრიელ შესაძლებელია, რომ ხან-და-ხან მოუშალებელიც შევიდეს მასწავლებელი გაკვეთილის მისაცემათ.“

ეს არის აჩვენა უ. დ. რ. ყველა მიზეზები, რომლებმაც უკან დასწივეს ჩემი სასწავლებელი. უნდა მხოლოდ უარი სთქვან იმათ, ვინც ჩვენს მასწავლებელთაგანნი ასწავლიან ქალების ზვედნიებში და საქმე მხათ იქმნება, სასწავლებელი წინ წაიწივს! მათვებ რა ჩემს პასუხს, გამოწვეულს თქვენის კორრესპონდენციისაგან, უ. დ. რ., ვალდებულად ერაცხ ჩემს თავს განვიცხადოთ გულითადი ჩემი მადლობა იმაზედ, რომ მომეცით შემთხვევაც სახალხოდ მითქვარიოდე სიტყვა იმაზედ, თუ რა მდგომარეობაში დამხვდა მე თელვის სასულიერო სასწავლებელი, როდესაც მე დაეიქრე ეხლანდელი ჩემი ადგილი; საჭირო იყო მეჩვენებინა ეს თქვენთვის, რადგან თქვენ გსურდათ შეგეტყუათ, თუ რის მიზეზით დაწვივა უკან თელვის სასულიერო სასწავლებელმა და ვინ იყო ამაში დამნაშავე, მოიმედე ვარ, რომ კვლავაც არ დაიწივებთ ჩვენს სასწავლებელს თქვენის შენიშვნებით.

ზედამხედველი თელ. სასულ. სასწავლ. 6. მთავრობი თელავი, 21 ოქტ.

ნარევი

პროტესტანტებს წირვა-ლოცვა, მაგისტრებთან, უმთავრესად ქადაგებებში მდგომარეობს. პასტორი აიღებს სამღვთო წერილის რომელიმე სიტყვას და ახსნის მის შინაარსს ყოველის მხრით. — აი, ამისთანა ქადაგების დროს ერთს ნემენცის პასტორს შემდეგი სახატალო ამბავი მოსვლია.

ეს პასტორი სამღვთო წერილის ამ სიტყვებს ხსნის: „ვინმე რომ მარცხენა ღოჯაში შემოგარტყეს, მარჯვენაც მიუშვირო“ და თავის ქადაგებაში იმას რამდენჯერმე გაიმეორებს. მამენელზედ შორს, ერთს ძრიელ ღვთისნიერ კაცს, რომელსაც ძრიელ მოსწონებია ეს სიტყვები, უნდა შეიტყუოს თუ თავათ მქადაგებელი რამდენათ ასრულებს იმას, რასაც ჩვენ გვიქადაგებსო, წადგება წინ და ეტყვის პასტორს:

— „დიდება მაგ სიტყვების მთქმელს“ და ერთს ლაზათიანს სილას აქმევს მარცხენა ღოჯაში. პასტორი, თითქოს აქ არა იყო რაო, მიუბრუნდება და მშვიდობიანათ ეტყვის:

— „შვილო, სადაც ვგ სწვრია, იქ ესეც სწვრია.“ რომლითა საწყაულოთა მიუწყო, მოგწყოსთ თქვენ — და თან ერთს ისეთს სილას სთხლავს, რომ სულიერს შეიღოს გააბრუებს. ამის შემხედავი იქ მდგომი რომ ჰკითხავენ პასტორს — რას ჩასდინართ, ეტკლესიაში“ ის მიუგებსთ:

— არაფერს! სამღვთო წერილის სიტყვებს უხსნით ერთი-ერთმანერთს!..

* *

როოდე სიტყვა მართლ-მსაჯულების ტაძრისამაც მოვიყვანათ. მომრიგებელი მოსამართლე უფლების გან-

მამეტყვებელს ნიშანს, ძეწესს...

— სხდომა გაიხსნა! — მსა და ეს მომჩივანი აქ არის? — მქრთალათ მოიპარვის ერთი ურია, მიანლივდება მოსამართლის სტოლთან და მიიმედ თავს დაუქრავს.

— თქვენ ხართ მომჩივანი?

— ღიახ, მე ვახლავარ მომჩივანი!

— მსა და ეს მოპასუხე აქ არის? — კითხულობს მოსამართლე. ისევე ის ურია მიიმედ უქრავს თავს მომჩივებელ მოსამართლეს: — მე ვახლავარ მოპასუხე.

— როგორ თუ თქვენ? — გაკვირებით ჰკითხა მოსამართლემ. — მომჩივანიც თქვენ და მოპასუხეც?

— ღიახ, მომჩივანიც მე ვახლავარ და მოპასუხეც მე ვახლავარ. — სანამ მამჩემი ცოცხალი იყო, ვალდებულ ვიქნა მომცა და მიტხრა: — თუგწყრა ღმერთი და „მივიღებო“ ამ ვექსილით შენს ფულს იქაც ამოვიგვო.

— ალბათ, თქვენ მაგ ფულს მამითენის მემკვიდრეებისაგან ეძიებთ? — ჰკითხა მოსამართლემ.

— მემკვიდრეც მე ვახლავარ!

— ღამტყვიებულო! — არა ჯერ. — მაშ, უნდა მოიცალოთ, სანამ მემკვიდრეთ დამამტყვიებენ, თორემ ისე არაფერი გაშველებათ. შამონდა, რომ ურიახ უნდა ფული მლე ამოვიგოს, მაგრამ მემკვიდრეთ არ არის ჯერ დამტყვიებული.

* *

მის სომხს, თუ მთიულს სადღაც და ვილასთვისაც სამოვარი მოუპარავს. — შედგა საქმე; ქურდი დაიჭრეს და გამოჰკითხეს — რამ აიძულა ის, რომ სამოვარი მოიპარა.

— შიმშილი! მიუგო ქურდმა.

— სამოვარი რას მოგვმარებოდა მემრე?

— რატომ? გაყოფი და ფულით ვაქცივილი! მის სიტყვით ქურდიცა და ქურდობის მიზეზიც საქმით გამოჩნდა. — მომრიგებელ მოსამართლემ ერთი თვე სატუსალაში ჯდომა გაუსაჯა. რომ გამოუტხადეს სასჯელი და მოსამართლემ ჰკითხა: კმაყოფილი თუ ხ.რ არაო, — ქურდმა მიუგო:

— არა, შენი ჰირიმე! არამც თუ კმაყოფილი, ძრიელ უკმაყოფილო ვარ! მიუმატა, შენი ჰირიმე, კიდევ თერთმეტი თვე! მითი წელიწადი იყოს! შენ საქმელი არა მაქვს, მიხედვით თქვენს ღმერთს...

კავკასიის საგზაო ინსტიტუტი

შეზობიარე ქლები მიიღებიან ყოველთვის დღე და ღამე, ფასი დღეში 50 კაპ., ღარიბები უფასოთ მიიღებიან.

ცალკე ოთახების ჭირა თვეში 30—50 მანეთამდის არის.

მიღება ავთამყოფი ქალებისა და ყმაწვილების.

ქალის ავთამყოფობისთვის:

შოველ დღე, კვირას გარდა, 10 საათიდან 11-მდინ — დოქტორი ანანოვი.

მთხზაბათობითა და შაბათობით 12 საათიდან 1-მდინ — დოქტორი რემერტი.

სამშაბათობითა და შაბათობით 11-დან 12 მდინ — დოქტორი ალბანუსი.

საყმაწვილო ავთამყოფობისთვის:

ხუთშაბათობით 11 საათიდან 12-მდინ და კვირაობით 10-დან 11-მდინ — დოქტორი უშაკოვი.

შაბათობით 12 საათზე რჩევა დოქტორების: რემერტის, ალბანუსის და ანანოვის.

ინსტიტუტთან ახლად გაიხსნა განყოფილება, რომელშიაც საქალებო ავთამყოფობას არჩენენ. ამ განყოფილების საზოგადოოთახში ავთამყოფთა უნდა აძლიონ დღეში — 50 კაპ., ცალკე ოთახებში კი დღეში — 1 მან.

ბანსხადგანი

თვილისის თავად-ახანაშრთა საადგილ-მამულო ბანსის მმართველობა უმაღლესად დამტკიცებული წესდების § 16 აცხადებს, რომ ამ წლის 29 ნოემბერს (გიორგობის-თვის), 12 საათიდან ვიდრე ორს საათამდე დღისით, ქალაქს თვილისში თვით ბანკის გამგეობაში მოხდება საყოველთაო გასაყვად გირაოთ მიღებული ექატბრინა ივანეს ასულის ზემიანსის უძრავი მამულისა, რადგან მას ამ წლის მეორე ნახევრის ხეიორი გარდასახადი ბანკისა წესდების §§ 29 და 30 თანახმად, ჯერაც არ შემოუტანია.

მს მამული მდებარებს ქ. თვილისში, მეორე განყოფილებაში, 10 უჩასტკაში, ნეჟენცების კალონიაში სადგომის ქუჩაზე და შეიცავს ერთს ეტყა ქეთკირის სახლს, თავის ეზოთი, რომლის სიერცე ხუთასს თვრამეტე (518) ოთხ კუთხი (კვადრატული) საყენია.

აღნიშნული მამული გაისყიდება ერთლათ ერთიანად და ვაჭრობა დაიწყება თანახმად წესდების § 19 ვალის იმ რიცხვიდამ, რომელიც მანვე ამ ჟამათ ირიცხება, ე. ი. 5,636 მან. და 92 კაპ., რომელშიაც ირიცხება: ვალი ბანკისა, რომელიც სესხისაგან კიდევ დარჩენილია, მამულის გასყიდვის თაობაზე განცხადებების ხარჯი, ცეცხლისაგან საზღვევო საზოგადოების ფული და ჯარიმა ვადაზე ფულის შემოუტანლობისა გამო.

ბანკის მამგეობას აქვე პ. ტივი აქვს დაურთოს, რომ თვით ნომინალური ვალი, რომელიც ამ მამულზე ირიცხება და 5317 მან. და 79 კაპ. შეიცავს, შეიძლება მოვალემ გარდაიხადოს ამავე ბანკისგან ფურცლების შემოტანით მანეთით მანეთზე მათ ნომინალურ ღირსებობაზე; აგრეთვე შეიძლება ეს ვალი გარდატანილ რქნეს ბანკის თანხმობით შეიღებულზე, რომელიც კი ვალდებულათ ხდის თავის თავს პასუხი ავალს ნაღდის ფულით ყველა იმ ვალზე, რომელიც ნომინალურ ვალის გარდა აღნიშნულ მამულზე ირიცხებიან.

თუმცა ეს მამული ამ წლის 29 ნოემბერს არ გაისყიდა, მაშინ იმავე ბანკის წესდების § 22 ძალით დაინიშნება მეორე და უკანასკნელი ვადა გასყიდვისა ამ წლის 29 დეკემბერს (ქრისტეშობის თვე).

(3-1)

ნიკოლოზ დიმიტრის ძე

ყიფიანი

ამ ჟამად ქ. შუთაისში დაბინავებული, მიიღებს თვილისის სამოსამართლო პალატისა და შუთაისის ოლქის სასამართლოს მოწმობების ძალით და აწარმოებს სამოქალაქოსა, სისხლის სამართლის და სამიჯნაფო საქმეებსა როგორათაც ხსენებულს სასამართლოებში, აგრეთვე მომრიგებელ მოსამართლეებთან შუთაისის გუბერნიისა, რისთვისაც თანახმა არის თვილისში და შუთაისის გუბერნიის უფლებში მსგლამო ვლაზედ საქმეების დს ცეკლად.

აგრეთვე მიიღებს მსვლელობას შუთაისის საადგილ-მამულო ბანკში მამულების დასაგირავებლად.

მიღებს მოდავეებს დღით 11 საათამდინ, საღამოზედ 5 საათიდან 8 საათამდინ.

მ. შუთაისს, თვილისის ქუჩაზე, შუთათშვილის სახლებში, პროგიმნაზიის პირ-და-პირ. (5-1)

ბანკირის კანტორა

დამწესებელი

1-ლი გილდიის ვაჭარი

ა. გ. აქიშოვი

მრეწვის მადანზე, ტუკუჯანოვის სახლებში, წარმოება

1) ასესხებს ფულებს ყოველგვარი მოძრავი ქონებისა, % ბანკის ბილეთებისა, აქციისა და თვილისის ბანკის გირაოს ფურცლებისა და სხ. გირაოთა;

2) ჰყიდულობს და ჰყიდის % ბანკისა და მოგებიან ბილეთებს, აგრეთვე თვილისის პომერციულ ბანკის აქციებსა და თვ. საადგილ-მამულო ბანკის გირაოს ფურცლებსა და სხე;

3) ჰყიდულობს ფულებს, რქმუნებითი ქალღლით, პანაის მიღებისას, აგრეთვე ფოჩის, არენდის-კუპონების და სხე. ფულებისას;

4) ახურდაევებს სახელმწიფო სერიებს, ოქროსა და ვერცხლის ფულის რუსეთისას და სამზღვარ გართისას.

5) საზღვეველად (სტრახში) იღებს ტირაქის გაუქმებისაგან მოგებიან ბილეთებს ათ შაურად ქალაქელებისათვის და ქალაქს გარეშე მცხოვრებლებსა ამას გარდა ერთი ფოჩის მარკა უნდა გამოგზავნონ;

6) ჰყიდის მოგებიან შინაგან სესხს ბილეთებს, დრო გამოშვებით ფულების მიცემით, ასე რომ მყიდველს შეუძლიან ყოველ თვეში 15 მანეთი შექოიტანოს ქანტორაში;

7) ჰყიდის, მინდობილობით და გირავებულსა და ვადას გადასულ, ძვირფას ნივთებს იაფ ფასად. (10-10)

წალკობი

დავით გივიშვილისაგან ისყიდება სხვა და სხვა წიგნის მალაზიებში.

საუკეთესო საშუალება

თაგვების, ვირ-თაგვებისა და ბუზანკალის გასაწყვეტად რის ბუტმანი, ქიმიკოსი პეშტიტამ,

იმაერატორის

სასახლის მიჯარადრე

რომელსაც პრივილეგია აქვს ბისაგან.

უცხო ქვეყების სასახლეე-

პატრივი მაქვს პატივემულ საზოგადოებასა და მოეაჭრებებს წარუდგინო ჩემგან მოგონილი საშუალება თაგვების, ვირთაგვებისა და ყოველგვარი ბუზანკლების, როგორც მაგალითად: ნამის ტისა, ჩრჩილის, ქინკველის და კედლის-ტილის გასაწყვეტად. ხსენებული საშუალება ჩემგან შედგენილია და მთელს მეროპაში ცნობილია, როგორც საუკეთესო საშუალება.

1872 წლის მოსკოვის პოლიტეხნიკურ გამოფენისდროს ამ საშუალების გამოგონისათვის, დიდი

ვერცხლის მედალი მიიღე და აგრეთვე მენის გამოფენაზე 1873 წელსა.

მამომგონი ვასუხს აგებს. ვინც ნარდათ იყიდის, უზრო ნაქვებ ფასად დაუთმობენ. პრინს-პურანტი:

წამალი თაგვებისა, ვირთ გვიგისა და თხუნველისათვის—1 მ. და 50 კ. პარაშოკი ნამის ტისა, ჩრჩილისა, ქინკველისა და რქყილისათვის ღირს 1 მ.; ამასთანავე რქზინის შხაპუნა საჭიროა, რომელიც 60 კაპ. ღირს. ქედლის ტილის წამალი—1 მან.; სასიამოვნო სუნის აქვს და არც ლაქას დასტოვებს, რაზედაც დაასხმენ. დაბებრებული ხორცის (მაზოლის) წამალი, ერთი ბანკა—60 კაპ.

უმათავისი დავოარის თვილისში, დვორცოვის ქუჩაზე, აწყენის ქარვასლაში, ლანკოს მუზიკის მალაზიაში; მლადიკაეკაზში, სეგალთან. აღიქსანდროესკის პროსპექტზე, ლებედვის სახლში; სტაეოროპოლში—ტურილიჩეკოსთან. ამ ქალაქებს გარეშე მცხოვრებლებმა ფოჩტი ფული ცალკე უნდა გამოგზავნონ. ამავე ისყიდება თმის საღებავში. 54-33

რ. მზა.	დილა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ცენტის გეგები	ფოჭბა	ბირჟა	მან. კაპ	მაზანდა	მან. კაპ
თვილისი	936	454			ა) შოთიღამ მირდის:	ა) თვილისი დამ:	პეტერბურგი, 29 ოქტ.		თვილისი, 2 ნოემბ.	
მცხეთა.			68	38	მდესისკენ — შმათს დიდისშხათ.	სამზღვარ გარეთ, შუთაისს, რუსეთს	მთი მანეთი ღირს:		პური შორაგალის ფო.	1
ბორი	1221	841	2	40	სტამბოლს — კვირაობით, დილას.	— ყოველ დღე კვირას გარდა, ზუგდ.	ლონდონში 3 1/2 პენსი.		მერი ფუთი.	65
ხაშური	2	1110	3	92	ბ) მდესისკენ:	ოთხშ., მზურგეთს — პარასკ და	პარიჟში 317 1/2 სანტიმი.		ბამბა მრეწვისა, ფუთი.	520
ბეჟათუბანი			4	42	შოთისკენ — ორშაბ. ნახ. დ. 3 საათ.	ოთხშ. ბაქოს — ორშ. სამშაუ. და	მსკონტი(სარგებლისფასი)	5	— სპერიკისა, ფუთი.	560
ქვირილა			5	81	სტამბოლს — ოთხშ ბათს, შუადღეზე	შ.ბ. ბახეთს — სამშ. და შაბ.	ბანკის ბილეთი 5%	96	ბაჟენტლი ბამბა ფო.	8
შუთაისი.	823		6	75	შოთიღამ:	თვილისისა და შოთისკენ — ყო.	მოგებიანი(პირველისხეხი)	174	მატყლი თუშური ფო.	6
სამტრედია.			7	73	I	ველ დღე, კვირას გარდა. მზურ-	მოგებიანი (მეორე სესხი)	172	— თარქამისა ფო.	460
ახ-სენაკი.			8	57	II	გეთს — ორშ. და პარასკ. ზუგდის	ბარაოს ფურცლები:		აბრეშუმი ნუშური გრ.	260
ფოთი.	1144		9	75	III	— ოთხშაბ.	თვილ. საზნ. ბანკისა.		შონი, ფუთი.	4
ფოთი	840				სახუმამდი . 4	გ) შო რი დამ.	ხერსონის ბანკის (5 1/2)	81	შონის სათელი ფუთი.	560
ახ-სენაკი.			1	18	ქვირამდი . 20	შოველგან ყოველ დღე, კვირას	მოსკოვის (5%)	86	სტეარინის სათელი, ფ.	1030
სამტრედია.			2	61	ტაგანროგ. 34	გარდა.	აქციები:		ხორცი ძროხისა, ლიტ.	45
შუთაისი	1151		3	41	მდესსამდი. 38	დ) შო თი დამ:	მდესის სავაჭრო ბანკის	165	— ცხერისა, ლიტრა.	50
ქვირილა.			3	98	ტელეგრაფი	შოველგან ყოველ დღე, კვი-	შოთი-თვილკინ. გზის		სპირტი, ვედრო.	620
ბეჟათუბანი			4	33	მცი სიტყვა თვილისიღამ:	რას გარდა.	შავიზღვის ცეცხ. გემების	500	შაქარი, ბროც. ფუთი .	625
ხაშური	541		5	84	ქეთაისს, შოთს	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	ქაპ	ქაეკაზის და მერკულის .	199	
ბორი	723		6	73	ბორს, დუშეთს, სიღნახს	და სამზღვარ გარეთ:	პირვ. საზღვევ. საზოგ.	725	— ფენილი ფუთი	590
მცხეთა			7	85	როსტოვს მდესას მოსკოვს	ღია წიგნის	პეტერბ. საზღვევ. საზ.	242	შავა გრგვალი ფუთი .	18
თვილისი	1016		8	74	პეტერბურგს, პარაშავს	დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	271	მქრო 1/2 იმპერიალი . .	652
			9	75	მსპალეთში, შვეიცარიაში					
			10	75	იტალიაში და საფრანგეთში.					
			11	75	ინგლისში.					